

**Zápis z 9. zasedání
Kolegia expertů k výkonu rozsudků ESLP
konaného dne 5. září 2023**

Dne 5. září 2022 se na Ministerstvu spravedlnosti („MSP“) konalo 9. zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“), poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem.

(...)

*ERTF PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ
(NUCENÉ VYSTĚHOVÁNÍ, DOSTUPNÉ BYDLENÍ)*

Zástupkyně KVZ *M. HANYCH* připomněla, že Kolegium se zabývá opatřeními k nápravě Evropským výborem pro sociální práva shledaného porušení článku 16 Evropské sociální charty spočívajícího v nedostatečných zárukách při ochraně práv Romů při vystěhování, nevyhovujících podmínkách bydlení a nedostatku dostupného bydlení. Uvedla, že některé dílčí body výkonu rozhodnutí se již podařilo uspokojivě naplnit a v podrobnostech odkázala na podkladové materiály. Zásadním pokrokem při implementaci rozhodnutí pak bude očekávané přijetí zákona o podpoře v bydlení a další navazující opatření iniciovaná MMR ve spolupráci s MPSV a dalšími dotčenými orgány. Ocenila i opatření přijatá ČAK k zajištění přednostního vyřizování žádostí vyklizovaných osob o bezplatnou právní pomoc. Uvítala také aktuální spolupráci mezi dotčenými orgány a jednání k dalším, dosud neuzavřeným bodům výkonu rozhodnutí, zejména mezi MMR a legislativním odborem MSP. Jedná se především o návrhy řešení k zajištění včasné informovanosti obcí o žalobách na vyklizení, úpravu řetězení krátkodobých nájemních smluv a pravidla pro využívání notářských doložek přímé vykonatelnosti.

Zástupkyně MMR *A. HÁJKOVÁ* doplnila, že kromě zmíněných opatření je řešena i podpora investic do výstavby nového obecního nájemního bydlení. K připravovanému zákonu o podpoře bydlení se bude 9. října 2023 na MMR konat kulatý stůl. Podpořila myšlenku, že zamezení bytové nouze je základním opatřením k řešení problémů týkajících se umísťování dětí do ústavní péče i přístupu ke vzdělání. Poukázala na to, že v současné chvíli je v bytové nouzi přibližně 67 tis. domácností, na které míří zákon především. Cílem je snížení tohoto počtu o 30 % v průběhu deseti let. Poděkovala za připomínky v mezirezortním připomínkovém řízení a vyzvala ke kontaktování v případě zájmu o bližší informace.

Zástupkyně Nadace J&T *B. KŘIŽANOVÁ* upozornila na další zprávu vypracovanou společně s MŠMT ohledně stavu péče o ohrožené děti, která přinesla zjištění, že u 50 % umísťovaných dětí je jedním ze zásadních důvodů umístění právě neadekvátní bydlení. Proto je kontext přijetí zákona důležitý i pro tuto problematiku.

Zástupce veřejného ochránce práv *V. A. SCHORM* upozornil, že pokud sociální situace tvoří velkou část důvodů pro umísťování dětí do ústavních řízení, jedná se o varovný signál ve vztahu k účinnosti výkonu rozsudku *Havelka a ostatní proti České republice*. K implementaci diskutovaného rozhodnutí je přijímána celá řada opatření. Zdůraznil, že například včasnou informovanost obcí o žalobách na vyklizení je nezbytné doplnit adekvátními lidskými i bytovými zdroji, které mohou situaci pomoci sanovat. Dále upozornil na problém řetězení krátkodobých nájemních smluv. Uvedl, že

v případě zavedení rozkazního řízení v žalobách na vyklizení je nezbytné zavést i delší lhůty a provázat je s informováním příslušných sociálních pracovníků. Zdůraznil též nezbytnost podpory sociální práce.

Zástupce PPO *L. ZAMBOJ* upozornil, že u nuceného vystěhování často dochází k rozdělování rodin, kdy jen málo ubytovacích zařízení přijme rodinu jako celek, což je zásadní problém.

Zástupkyně KVZ *M. HANYCH* potvrdila, že návrhy k rozkaznímu řízení jsou v přípravě a je možné se propojit za účelem konzultace s legislativním odborem MSp a MMR. Potvrdila, že se diskutuje i problém řetězení nájemních smluv s několika variantami řešení. V reakci na zástupce PPO uvedla, že v balíčku opatření jsou i plánované investiční pobídky tak, aby se nabídka ubytovacích kapacit vhodně rozšiřovala. Balíček zároveň obsahuje i shromažďování informací na jednom místě tak, aby odbory věnující se obecnímu bydlení odpovídajícím způsobem komunikovaly se sociálními odbory. To by mělo vyřešit především zřízení Kontaktních míst pro bydlení v zákoně o podpoře v bydlení, která budou shromažďovat veškeré informace týkající se situace bydlení osob na jednom místě. Zákon by tak měl zareagovat na většinu výtek. Vyjádřila otevřenost k další debatě a ocenila iniciativu MMR, které přišlo s velmi vítanou systematickou reformou.

Závěry:

Kolegium uvítalo již probíhající a plánovanou reformu v oblasti bydlení, která komplexně reaguje na problematiku záruk při vystěhování, sociálního či ne/dostupného bydlení. Kolegium ocenilo pokroky v implementaci rozhodnutí, vyjádřilo podporu probíhajícím jednáním k dílčím, dosud neuzavřeným tématům a ocenilo úzkou spolupráci dotčených orgánů. Kolegium se bude přijímáním potřebných opatření zabývat na dalších zasedáních.

(...)